

Notitie

Datum

14 november 2022

Onderwerp

Intergemeentelijke informatie-uitwisseling; actie-agenda Vakantieparken

Inleiding

In de [Landelijke Actie-agenda Vakantieparken 2018-2020](#) was onder de noemer 'Volle gereedschapskist' een van de hoofdlijnen, het in kaart brengen van het *bestaande instrumentarium voor overheden en daar waar knelpunten in wet- en regelgeving zich voordoen het actief zoeken naar oplossingen en aanvullingen*. In de Actie-agenda is toen onder andere de 'intergemeentelijke informatie-uitwisseling' als actiepunt benoemd:

<p>Het Rijk ontwikkelt praktische werkwijzen voor domein overstijgende gegevensdeling intra- en intergemeentelijk binnen de huidige context van wet- en regelgeving. Hierin wordt ervaring gebruikt vanuit de samenwerkingsverbanden van de LSI, de RIEC's en de Zorg- en Veiligheids-huizen.</p>	<p>Verkennen van de mogelijkheden voor intra- en intergemeentelijke informatie-uitwisseling, bijvoorbeeld die regionale en landelijke convenanten bieden. De convenanten rondom bemoeizorg gegevensdeling bij personen met verward gedrag, van het RIEC en de LSI zijn daarbij een voorbeeld. Het gaat hier om het versterken van de structuur voor informatiedeling om op casusniveau zicht te krijgen op de sociaal-maatschappelijke problematiek, op de ondermijnende criminaliteit en waterbedeffecten bovenlokaal/in de regio.</p>	<p>BZK, VWS en JenV, i.s.m. o.a gemeenten</p>	<p>Verkenning gereed eind 2019</p>
---	---	---	------------------------------------

Uit de tussenrapportage van januari 2020 over de voortgang van de Actie-agenda is terug te lezen dat dit actiepunt nog niet in uitvoering was genomen. De Landelijke Actie-agenda heeft een vervolg gekregen in 2021 met een [Actie-agenda Vakantieparken 2021-2022](#). Hierbij is vastgehouden aan de eerder geformuleerde inhoudelijke doelen van de Actie-agenda:

1. Een economisch levensvatbare verblijfsrecreatiesector;
2. Parken die alleen daar waar het nodig en verantwoord is, worden ingezet als aanvulling op de woningmarkt;
3. Een sector die geen ruimte biedt voor uitbuiting of het uit het zicht raken van kwetsbare mensen;
4. Veilige vakantieparken met bonafide ondernemers waarbij situaties van overlast, criminaliteit en andere ondermijnende activiteiten worden voorkomen en beëindigd;
5. Een sector die op het gebied van de ruimtelijke ordening op passende wijze door de verschillende overheidslagen wordt gefaciliteerd.

In de Actie-agenda Vakantieparken 2021-2022 is voortgebouwd op de successen en geleerd van de lessen uit de vorige Actie-agenda. Hierin zijn onder meer acties teruggekomen die vanwege de complexiteit onvoldoende in beweging zijn gekomen, ook het onderwerp van de intergemeentelijke informatie-uitwisseling:

Actiepunt 3.5: 'Versterking intergemeentelijke informatie-uitwisseling'
De mogelijkheden voor het versterken van de intergemeentelijke informatie-uitwisseling worden onderzocht. Dit gebeurt onder meer door het opstellen van een handreiking over de mogelijkheden voor intergemeentelijke informatie-uitwisseling.

De opdracht tot het opstellen van een handreiking is in de Actie-agenda geadresseerd aan de provincie Noord-Brabant. In samenwerking met Simon Bakker (Ministerie van BZK), Arjan Stokreef (provincie Gelderland, projectmanager Ariadne), Lienke Hutten (CCV) en Jolanda van Boven (Van Boven Advies - juridisch adviesbureau - AVG) is voorliggende verkenning gedaan naar de (on)mogelijkheden om te komen tot een handreiking over intergemeentelijke informatiedeling.

Datum

14 november 2022

Conclusie

Uit de voorliggende verkenning komt naar voren dat er vooral veel niet mogelijk is en wat wel mogelijk is, al bekend is. Ook is gebleken uit deze verkenning dat het probleem van intergemeentelijke informatiedeling breder speelt dan alleen voor vakantieparken. Dat blijkt onder meer uit een motie die recent is aangenomen in de Tweede Kamer naar aanleiding van het commissiedebat Georganiseerde Criminaliteit en Ondernijning van 15 juni jl.¹

Er is dus wel een aantal mogelijkheden beschikbaar waarbij informatie kan worden gedeeld. Echter deze mogelijkheden leiden niet tot de gewenste invulling om te voorkomen dat malafide investeerders gaan 'shoppen' bij verschillende gemeenten. Uit de verkenning komt naar voren dat er weinig manieren zijn om informatie rechtmatig te delen. Een gemeente kan wel andere gemeenten op een bepaald spoor zetten door actieve berichtgeving met een sneeuwbaaleffect tot gevolg. Bijv. via een eerder verschenen artikel over een bepaalde vakantieparkeigenaar.

Uit deze verkenning komt ook naar voren dat er wel (privaatrechtelijke) mogelijkheden zijn om een zwarte lijst op te stellen. Het hierbij aangedragen [voorbeeld](#) is de zwarte lijst ongewenst huurdersgedrag in de regio Utrecht met een akkoord van de Autoriteit Persoonsgegevens (AP). Heel actueel is de lijst met persoonsgegevens van passagiers die zich hebben misdragen die Transavia en KLM gaan delen met elkaar. Opvallend in de [berichtgeving](#) hierover dat zij pleiten van meer juridische mogelijkheden om gegevens van mensen die zich hebben misdragen uit te wisselen.

Gezien bovenstaande is er vanuit de betrokken partners gezamenlijk geconcludeerd dat actiepunt 3.5 uit de Landelijke Actie-Agenda 2021-2022 hiermee is afgerond.

Wat kan wel op het terrein van informatiedeling?

Zoals al in de Actie-agenda staat bieden huidige convenanten van het [RIEC](#) en [LSI](#)², respectievelijk op veiligheid en sociaal domein, mogelijkheden tot informatiedeling. Dit wordt ook in de [publicatie](#) 'Meer grip op vakantieparken - Handreiking voor gemeenten' van het VNG & Platform 31 al benoemd.³

Deze publicatie biedt verder handvatten voor instrumentarium om de diverse problematiek op vakantieparken aan te pakken. Dat gaat verder dan alleen problemen op ondernijning en in het sociaal domein. Ook huisvestingsproblematiek komt terug op vakantieparken. Dit is de laatste jaren vergroot door te weinig (betaalbare) (huur)woningen, terwijl er meer vraag is naar woningen door scheidingen, toename arbeidsmigratie, vluchtelingenopvang en de oorlog in Oekraïne.

¹ [Link: Kamerstukken 2021/22, 29 911, nr. 365](#)

² RIEC: Regionaal Informatie en Expertisecentrum / LSI: Landelijke Strategie Interventieteams

³ Eén van de meelezers in deze publicatie was Arjan Stokreef

Daarnaast biedt de tweede tranche van de Wet Bibob (Bevordering Integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur) die op 1 oktober 2022 in werking is getreden meer mogelijkheden om actief informatie te delen tussen overheden. Echter in de [blog van IJzerman](#) over deze tweede tranche, ligt het schenden van artikel 28, geheimhoudingsplicht, op de loer. Dus er is een extra instrument erbij gekomen om informatie te delen, maar wel met haken en ogen.

Datum

14 november 2022

Met deze wetwijziging kunnen gemeenten en provincies elkaar onderling adviseren om een Bibob-toets te doen. Op deze manier kan worden voorkomen dat iemand die in de ene gemeente wordt afgewezen, zich vervolgens in een andere gemeente meldt en daar ten onrechte een vergunning krijgt, omdat beide gemeenten elkaar daarover niet kunnen informeren.

Dan moet wel een vakantiepark onderwerp kunnen zijn van een Bibob-toets. Door het eisen van een exploitatievergunning voor vakantieparken biedt dit de mogelijkheid een Bibob-toets uit te voeren. De gemeente Loon op Zand is in het gebruik van een exploitatievergunning een koploper van deze optie.

NB: Ook over de bandbreedte van een horecaverunning op een vakantiepark is informatie te vergaren over betrokken (rechts)personen via een Bibob-toets. Dit kan wellicht ook informatie opleveren (zakelijk samenwerkingsverband) dat dan straks wat ruimer kan worden gedeeld op grond van de tweede tranche.

De mogelijkheid om Bibob toe te passen wordt ook onderschreven in de aangenomen motie, ingebracht naar aanleiding van het commissiedebat Georganiseerde Criminaliteit en Ondernijning van 15 juni jl. Hierin verzoeken de indieners de regering landelijk beleid te ontwikkelen waarmee gemeenten en provincies zo goed mogelijk in staat worden gesteld en gestimuleerd worden om Bibob-toetsen uit te voeren.⁴

Dijken even hoog

Dat is het doel wat je wilt bereiken met de tweede tranche van de Wet Bibob want hiermee wordt ervoor gezorgd dat het waterbedeffect wordt tegengegaan. De oproep in de genoemde motie maakt de kans op waterbedeffect minder. Vanuit veiligheid en ondernijning is deze manier van informatiedeling een mooie aanvulling naast een RIEC-casus. Echter zoals hierboven is vermeld, zijn er meerdere problemen op vakantieparken waarbij beleidsdoelen en problematiek kunnen worden aangepakt met intergemeentelijke informatiedeling. Deze wens komt niet alleen voor op het vlak van vakantieparken, maar ook op andere beleidsterreinen.

Niet voor niets is de actie complex waardoor er een follow-up op het onderwerp is gekomen in de Actie-agenda 2021-2022. Echter de vraag is of dit onderwerp voor intergemeentelijke informatie-uitwisseling wel op de Vakantieparken-tafel thuishoort. Want het verzoek om meer te kunnen delen ligt al lang op tafel zo blijkt uit de volgende alinea '**Uitwisseling gegevens**'.

Uitwisseling gegevens

Al in september 2017 hebben de regioburgemeesters de minister van Justitie en Veiligheid een '[proeve van wetgeving](#) (pdf, 537 kB)' overhandigd waarin zij een aantal suggesties doen voor de aanpassing van wetgeving voor de aanpak van ondernijnende criminaliteit. In de proeve staan voorstellen om informatiedeling binnen de gemeente en tussen gemeenten en andere partijen goed juridisch te

⁴ Link: [Kamerstukken II 2021/22, 29 911, nr. 370](#)

borgen. Want zij zien in dat gemeenten vanuit verschillende domeinen en verschillende veiligheids-problematieken tegen dezelfde soort informatie-uitwisselingsvraagstukken aan lopen.

Toenmalig minister Grapperhaus heeft advies gevraagd bij de Raad van State ten aanzien van deze 'proeve'. In haar advies staat onder meer dat 'het uitbreiden van de openbare-ordetaak van burgemeesters geen passend antwoord is en ook is niet voldoende aangetoond dat nieuwe wetgeving nodig is om knelpunten te verhelpen'.⁵

Datum

14 november 2022

Uit deze informatie op deze website (d.d. 4-4-2019) volgt ook dat de minister als onderdeel van de ondermijningswetgeving het voorstel voor de Wet Gegevensverwerking samenwerkingsverbanden (WGS) nog dit voorjaar (2019) na instemming van de ministerraad naar de Raad van State wil sturen. Deze wetgeving moet het delen van informatie binnen samenwerkingsverbanden als veiligheidshuizen vergemakkelijken.

Wet Gegevensverwerking samenwerkingsverbanden (WGS)

Zoals hiervoor is benoemd is de WGS al een langlopend traject. De wet geeft overheidsorganisaties én private partijen ruime bevoegdheden om persoonsgegevens met elkaar te delen. Op 24 april 2020 is de Wet in eerste vorm, aangeboden aan de Tweede Kamer. Samenwerkingsverbanden in deze wet zijn verbanden van overheidsinstanties en private partijen die gegevens delen en gezamenlijk verwerken. Bijvoorbeeld bij vermoedens van fraude of georganiseerde criminaliteit.

In het wetsvoorstel wordt geregeld dat de volgende samenwerkingsverbanden gegevens kunnen delen met elkaar en met andere partijen, zoals banken:

- Financieel Expertisecentrum (FEC);
- Infobox Crimineel en Onverklaarbaar Vermogen (iCOV);
- Regionale Informatie- en Expertisecentra (RIEC's);
- Zorg- en Veiligheidshuizen (ZVH's).

Volgens het voorstel mag de regering later nieuwe samenwerkingsverbanden aanwijzen, die ook weer gegevens mogen delen.

In november 2021 oordeelt de AP dat ook het voorliggende gewijzigde voorstel een substantiële uitholling van (rechtstatelijke) beginselen met zich mee brengt. Op dit moment ligt de wet bij de Eerste Kamer en is de laatste communicatie van 18 februari jl. (vastgesteld voorlopig verslag), aldus informatie van de [Eerste Kamer](#).

Daarnaast is de aandacht rond vakantieparken gebleven door een [onderzoek](#) van het RIEC Oost-Nederland en door het dossier vakantieparken van het Financieel Dagblad deze zomer. Ook is 13 september jl. een motie aangenomen naar aanleiding van het eerdergenoemde commissiedebat waarin de regering wordt opgeroepen om alle knelpunten met betrekking het delen van relevante informatie te geven aan de Tweede Kamer voorafgaand aan de begrotingsbehandeling van J&V (half november) toe te sturen. Een van de overwegingen is de 'afpraak in het coalitieakkoord dat organisaties beter moeten kunnen samenwerken en gegevens uitwisselen, waarbij grondslagen voor gegevensuitwisseling met de juiste waarborgen worden verankerd in de wet [*Wet Gegevensverwerking door samenwerkingsverbanden*] en dat in adequaat toezicht wordt voorzien'.⁶

⁵ <https://www.gemeente.nu/veiligheid/ondermijning/advies-rvs-basis-voor-gegevensuitwisseling-niet-verruimen/>

⁶ [Link: Kamerstukken 2021/22, 29 911, nr. 365](#)

Conclusie en advies

Op grond van de convenanten van het RIEC en LSI kan al veel worden gedeeld. Dit is informatie die niet alleen betrekking heeft op problemen op het domein van vakantieparken. Daarnaast is sinds de inwerkingtreding van de tweede tranche van de Wet Bibob (1-10-2022) een mogelijkheid erbij gekomen om informatie te delen. Zowel onder de convenanten als bij de Wet Bibob zijn er diverse randvoorwaarden voordat men over kan gaan tot informatiedeling. Echter het biedt niet de oplossing om te voorkomen dat malafide investeerders gaan 'shoppen' bij verschillende gemeenten.

Datum

14 november 2022

Op grond van eerdergenoemde motie nr. 365 is te lezen dat het verzoek van de Tweede Kamer tot informatiedeling niet beperkt is tot vakantieparken, maar dat het daarbij breder gaat. De informatiedeling moet een extra handvat zijn in 'de aanpak van de georganiseerde drugsriminaliteit, waaronder ook het doorbreken van het criminele verdienmodel'. Dit onderschrijft temeer dat het actiepunt *Versterking intergemeentelijke informatie-uitwisseling* uit de Landelijke Actie-agenda Vakantieparken niet alleen hier thuishoort, maar op meer plekken. Ook laat de motie zien dat dit actiepunt zeer complex is gezien het feit dat de WGS nog steeds in behandeling is in de Eerste Kamer. Gezien deze motie en bovenstaande mogelijkheden tot intergemeentelijke informatiedeling volgt uit deze verkenning een drietal adviezen.

Adviezen

- ⇒ Indien de WGS in werking treedt, wordt voorgesteld om op grond van deze wet een pilot te draaien met een vakantieparkcasus. De resultaten van deze pilot worden vervolgens gedeeld onder de partners van de Landelijke Actie-agenda Vakantieparken.
- ⇒ Zoals aangegeven is ook onder de Wet Bibob en convenanten RIEC en LSI meer mogelijk. Voorgesteld wordt om gemeenten (bijv. burgemeesters en adviseurs openbare orde en veiligheid) actief te blijven informeren over deze mogelijkheden. Want een conclusie bij de Dag van de Ondernijning door Gemeente.nu in 2019 was dat men niet de kennis heeft van de mogelijkheden in de strijd tegen ondernijning. Niet alleen via de leerkring/kennisnetwerk 'aanpak ondernijning op vakantieparken' binnen de Actie-agenda Vakantieparken, maar ook via andere kanalen.
- ⇒ De informatie van het [Ariadne-project](#), als onderdeel van de 'volle gereedschapskist' actief verspreiden via de leerkring/kennisnetwerk 'aanpak ondernijning op vakantieparken' en het RIEC-LIEC bestel alsmede de al hiervoor genoemde mogelijkheden rond informatiedeling.

Laatstgenoemd advies, specifiek gericht op het onderwerp vakantieparken, volgt uit de aangenomen [motie nr. 371](#), ingediend in het eerdergenoemde *commissiedebat*. Hierin roept de Tweede Kamer de regering op, om 'met voorstellen te komen om de landelijke aanpak van criminaliteit op en rondom vakantieparken te versterken'. Hierbij verwijzen de indieners naar het Ariadne-project dat als voorbeeld kan dienen in de aanpak.⁷

⁷ Link: [Kamerstukken II 2021/22, 29 911, nr. 371](#)